

Jul i Nergården for 70 år sia.

Vi var seks søsken. Bare Anna var yngre enn jeg.

I stallen stod Blakken, som døde av en kreftsvulst i magen. I fjøset sytte 5 kyr, kvige og okse når de skulle ha mat. To binger var fülle av sauer.

Tida før jul var travel. Pappa var oppe kl. 5 og gav hesten mat. Så trøska han med sloga. Han pleide å få 20 - 24 tønner korn. Vi fikk bare byggkaka, om sommeren med rømme og møsmør på.

Når det lysnet av dag, kjørte pappa til skogs etter ved. Når det var mørkt, var det siste lasset for dagen på det store skjulet. Ved måtte ikke mangle i jula. Vi små bar den inn og slengte bøkene i kråa bak ovnen til der var fullt.

Jula begynte med at kornbandet ble satt ut til spurvene. Da siterte mamma Wergelands dikt: Kom vesle sisikk, følg med, følg med, en fattig husmann bak skogen bor, han gir oss et nek, i år som i fjor.

Lenge i forveien hadde Ingeborg og Lise drevet på med å lage julsåker på kammersloftet. På ei ramme av tynne bjerkegrener som Olaf laget til, festet de roser av papir i tre farger. Fineste skåka skulle kjæresten ha natt til lillejulaften, uten at han merket det.

Juleaftens formiddag var all husvask unnagjort, og torskegarn og linbøyler var båret ut. Til middag den dagen var det lutfisk. Flatbrødklining med godt smør og lutfisk på var til å dåne av som Vinje sier, jeg kjenner ennå smaken i munnen.

Til kvelds var julegrøten obligatorisk. Da kom den kvite duken med store stjerner i klaffebordet. Vi små måtte stå og spise. Under andakten sang vi: Nu ville vi oss samle o.s.v. Han er vår julegave. Andre julegaver fikk vi ikke. Men vi badet og fikk helt og rent tøy, helst noe nytt. Og foran ovnstrekken gikk mamma på jakt etter alt som fantes av liv oppe i hodet.

Høytiden kulminerte juledags morgen. Da var frokostbordet festlig, med hvit duk, fint brød, godt smør, gomme og skiver av fårerull så tykk som en lillefinger. Så sang vi: Opp gledes alle, gledes nu. Andakten 1. juledag var mer høytidelig enn om søndagene. I salmen «I denne søde juletid» sang vi alle med av fullt bryst, selv Edvin, men Hans hadde ikke sangstemme. Første juledag måtte vi ikke gå ut. Annen juledag begynte ungdomsfestene. Da var det forbi med høytiden. Natt til nyttårsdagen var de døde i kjerka. Det sa morbror Karl i Øvergården.

Hilmar Eriksen